

Rabbi, please start talking issues: The role of religion in complex times

This shiur is kindly sponsored by Jack and Barbara Segal in honor of the yahrzeits of Jack's sister, Sima bat Alexander Zisha HaLevi, and Barbara's father Yosef Meir ben Mordechai HaLevi.

Rabbis and Politics

1. "Dear Rabbi, Please Stop Talking Politics from the Pulpit", **September 5, 2019**¹

Rabbi, I think you're great. I love it when you talk about Torah, when you introduce me to the spiritual insights of past generations, when you invoke the values of our ancient tradition. I even like hearing you make the appeals on Yom Kippur and the various Mazel Tov announcements. But when you talk about politics, I wish you would just sit down and shut up.

*I know you're a learned person, and I respect your intelligence and insight. You spent many years poring over the holy books. But when you veer away from the Torah and into politics, you're an *am-ba'aretz* [boor]. You are uniquely ill-informed and, forgive me, totally wrong.*

Let's start with something really basic: Do you actually think that everyone in your congregation votes like you? Seriously? Since when has that happened in Jewish history? We've always been "two Jews, three opinions." Any given shul, no matter how liberal, will certainly have a number of conservatives in the pews; and the smallest right-wing shtiebel will shelter a few lefties. Are you trying to drive us out of shul?

Certainly, we need to be sensitized to our connection to Israel. Thank you for reminding us that it's a tiny Jewish island in a sea of hostile-to-belligerent Arab neighbors. We really appreciate your encouraging us to come together as a people to support those who bravely protect Israeli citizens from harm, and mourn the innocent victims of terrorism. Thank you for demanding that we uphold our moral obligation to support our fellow Jews, our extended mishpachah, wherever they may live. We depend on you to always keep the prophetic imperative alive in our congregation, helping us remember that that we have responsibilities to the larger society in which we live.

But when you invoke the latest tragedy to support your interpretation of how I should vote, I want to stand up and stomp out of the sanctuary in protest. And you know that I sit in the front row, so no one will mistake why I'm leaving.

¹ <https://forward.com/life/faith/430653/dear-rabbi-please-stop-talking-politics-from-the-pulpit/>

Rabbi, I'm writing this under a pseudonym because I don't want to embarrass you. I really care for you and am aware of all the wonderful things you do for our community. You visit the sick, you comfort the bereaved, you counsel the distressed, and you inspire us to become more connected to our tradition. You help me become a better person, and that's why I love coming to shul.

But if you utter one more word about how you want me to vote, I won't come back to shul.

And how is it a good thing for you to alienate dedicated members of the shul like me? We will just end up going to another congregation where people think just like us, further contributing to the polarization of the Jewish people, the very same baseless hatred that has historically plagued us since the destruction of the Temple two thousand years ago.

*So, rabbi: if you want to teach us Torah, if you want to sensitize us to become better Jews, even if you want to give us a little *mussar* [rebuke] — let's have it.*

But please, leave your personal political opinions outside. We need more space where we can focus on what brings us together as a people - not what drives us apart.

Ploni Almoni, a pseudonym for an active member of an Orthodox Jewish synagogue, knows a lot more about politics than the rabbi.

Pitfall #1: The Fiddler on the Roof Rabbi

Pitfall #2: Issues not Politics

2. Responsa, Radvaz 965(530), Chelek 3

תתקפה (תקל) **שאלת** למה נהגו להעמיד הס"ח מעומד
 והלא מושבב הוא יותר טוב שכן
 היו הליחות בארון:

תשובה שאלה זו נשאלה לפני הר"י והר"ם ז"ל ושאלה למה
 אין משכיבין הס"ח בארון כמו הליחות יפה שאלת
 ור"ה פי' בחשוכה שכן הוא יותר טוב מטעם זה ואלו מזכרתי
 כשעשיתי הארון הרחבתי ע"כ. ואני רואה בכל גלילות ישראל
 ממחרת שמש עד מבואו נהגו להעמידו עומד ומנהג אבותינו תורה
 היא ולפיכך נ"ל דבשלמא לוחות לאו לקריאה קיימי ולפיכך מושכבות
 בארון אבל ס"ח לקריאה עומד ומשום הכי בעינן שיסיה מונח מוכן
 לקרות בו. וחו בשלמא לוחות מנח לכו כי ארתיהו ארתיבן ולא

3. Upright
 Norman
 Pekudei 1965

Torah, Rabbi Dr
 Lamm – Drasha

ethical questions of our day. There is a businessman who wants to know the decision of Torah on price collusion and the housewife who seeks instruction on how to treat her maid. There is a young man who is interested not only in the morality but also in the ethics of courtship, and the government employee who wants to know how far he may go in accepting unofficial gifts. Halakhah can yield such guidance; if we do not know all the answers of Halakhah it is because we need scholars to search more diligently and in greater scope and depth than has been done heretofore.

But nevertheless, the greatest majority of the problems that occurs to us can, without new halakhic research, be dealt with decisively and lucidly by Torah. Our Torah is an upright one when we make the decision to consult it in these practical problems. This, indeed, is the difference between an ideal and a principle: An ideal is an abstraction to which we offer our gesture of respect; a principle is that which governs our very real conduct. The luhot are symbols or ideals; the Sefer Torah is a principle or guide. We have no dearth of ideals; we are sorely lacking in committing our lives to relevant principles. If our Torah is to be a Torah, it must be upright, ready-to-use.

Is there Neutral Ground?

4. Chovos Halevovos, Shaar Avodas Elokim, Perek 4

והנה נחלקו מעשי בני אדם אל טוב ואל רע והמשכיל מי ששוקל את מעשיו קודם עשותם במשקל הזה ויבחן אותם במחשבתו הטובה וכה הכרתו יבחר בטוב מהם ויעזוב זולתו כמה שאמר דוד עליו השלום) שם קיט (חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך חשתי ולא התמהמהתי לשמור מצותיך .

Hence, human actions fall into the categories of good and bad. The intelligent person is one who weighs his actions before he does them, as is here set forth, examines them carefully with his mind and recognition, chooses what is good among them and abandons what is not good,

as David, peace be unto him, said: "I thought on my ways and turned my feet unto Your testimonies. I made haste and did not delay to keep Your commandments" ([Tehilim 119:59-60](#)).

והראיה על ברור מה שזכרנו מהמעשים הטובים והרעים מה שאמר החכם (קהלת יב) כי את כל מעשה האלהים יביא במשפט על כל נעלם אם טוב ואם רע. והנה הכניס המעשים כלם תחת טוב ורע והוא מה שזכרנו מענין המשובח והמגונה

That this division of deeds into good and evil is correct is proved in the wise man's statement: "For G-d will bring every deed into judgment with every secret thing, whether it be good or evil" (Koheles 12:14). The sage thus places all actions under two categories, good and bad; this coinciding with what we call praiseworthy and reprehensible.

5. Ein Aya, Brachos, Siman 4

ד. רבי יוסי אומר, ביה"ש כהרף עין זה נכנס וזה יוצא וא"א לעמוד עליו. גראה לתן רמז במחלוקת רבי יהודה ורבי יוסי, אם יש לעמוד על זמן בין השמשות, או שאין שיעור מורגש כלל לבין השמשות. וי"ל ע"פ דברי חז"ל במדרש¹, "ויקרא ד' לאור יום אלו מעשיהם של צדיקים, ולחושך קרא לילה: אלו מעשיהם של רשעים". והנה בחובת הלבבות² חקר אם יש במציאות ענין ממוצע בין מעשה המצות לעבירות, והחליט שאין ביניהם ממוצע כלל, שהרי ההכרח הוא מכלל מעשה המצוה, והמותר נכנס בשער האסור. אמנם יש לדון בדבריו ז"ל. ומדברי הראב"ד בשער הקדושה שבספר בעלי הנפש, משמע שיש מציאות ג"כ לדבר של רשות. וי"ל שזה רמז ג"כ בענין מחלוקתם הטבעית, שכיון שלילה רומז למעשיהם של רשעים ויום למעשיהם של צדיקים, א"כ בין השמשות, שהוא הממוצע בין יום ללילה, רומז על עניני הרשות. ור"י ס"ל שיש במציאות עניני רשות כדעת הראב"ד, ע"כ נותן הוא ג"כ שיעור מוגבל לבין השמשות, ור' יוסי ס"ל שאינו במציאות בפועל דבר של רשות, שאינו לא ממעשיהם של רשעים ולא ממעשיהם של צדיקים, כ"א בכח, ע"כ א"א לעמוד עליו, ונגד זה ג"כ א"א לעמוד על זמן מורגש, שאינו מן היום ומן הלילה.

6. Devarim 6:18

וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי יְהוָה לְמַעַן יֵיטֵב לְךָ וּבָאֵת וְנִרְשָׁתָּ אֶת-הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר-נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְרָהָם:

Do what is right and good in the sight of the LORD, that it may go well with you and that you may be able to possess the good land that the LORD your God promised on oath to your fathers,

7. Ramban, ad loc.

ועשית הישר והטוב בעיני ה' על דרך הפשט יאמר תשמרו מצות השם ועדותיו וחקותיו ותכוין בעשייתן לעשות הטוב והישר בעיניו בלבד ו למען ייטב לך הבטחה יאמר כי בעשותך הטוב בעיניו ייטב לך כי השם מטיב לטובים ולישרים בלבותם ולרבותינו בזה מדרש יפה אמרו זו פשרה ולפנים משורת הדין והכוונה בזה כי מתחלה אמר שתשמרו חקותיו ועדותיו אשר צוך ועתה יאמר גם באשר לא צוך תן דעתך לעשות הטוב והישר בעיניו כי הוא אוהב הטוב והישר וזה ענין גדול לפי שאי אפשר להזכיר בתורה כל הנהגות האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו ותקוני הישוב והמדינות כלם אבל אחרי שהזכיר מהם הרבה כגון לא תלך רכיל) ויקרא יש טז (לא תקום ולא תטור) (שם פסוק יח) ולא תעמוד על דם רעך

(שם פסוק טז) לא תקלל חרש (שם פסוק יד) מפני שיבה תקום (שם פסוק לב) וכיצא בהן חזר לומר בדרך כלל שיעשה הטוב והישר בכל דבר עד שיכנס בזה הפשרה ולפנים משורת הדין וכגון מה שהזכירו בדינא דבר מצרא) ב"מ קח (ואפילו מה שאמר) יומא פו (פרקו נאה ודבורו בנחת עם הבריות עד שיקרא בכל ענין תם וישר:

(18) And do right and good in the eyes of the Lord. The contextual meaning of this verse is, keep God's commandments, testimonies, and laws, and prepare them to do what is good and right in God's eyes alone. And for "it may go well with you," ([Deuteronomy 6:18b](#)) it is a promise. It says, that by doing what is good in God's eyes it will be good for you, because God brings what is good to those who are good and right in their hearts. And our Rabbis in the beautiful midrash (BK 100a) said: This refers to a compromise, acting beyond the strict demands of the law. And the intention of this is that from the beginning God said to keep God's commandments, testimonies, and laws as God has commanded them. And now, it says: even regarding what God did not command, pay attention to do what is good and right in God's eyes, because God loves goodness and righteousness. And it is important because it is impossible to mention in the Torah (what should be) everyone's conduct; with their neighbors and friends, in any business matter, and regarding ordinances of any town or country, because the Torah already mentions many of these laws, such as: "Do not gossip" ([Leviticus 19:16](#)); "You shall not take vengeance or bear a grudge" ([Leviticus 19:18](#)); "You shall not stand idly by the blood of your neighbor" ([Leviticus 19:16](#)); "You shall not insult the deaf" ([Leviticus 19:14](#)); "You shall rise before the aged" ([Leviticus 19:32](#)), etc. Once more for emphasis, generally one should do what is good and right regarding everything, including compromise, acting beyond the strict demands of the law. - (Other examples of that can be found in rabbinic literature) like what was mentioned regarding "the law of one whose field borders the field of his neighbor" (BM 108a); and even what they said, (Regarding the depiction of the worthy prayer leader) "and his youth was becoming and he is humble and accepted by the people," ([Taanit 16a](#)); and "he does not speak pleasantly with other people" (Ioma 86a) - until one reads about all matters of honesty and integrity.

Consulting on non-Torah Topics

8. Igros HaKodesh, perek 22

כב אהובי אחי ורעי מאהבה מסותרת
 תוכרת מגולה לכו נא ונוכחה
 זכרו ימות עולם בינו שנות דור ודור ההיתה כזאת
 מימות עולם ואיה איפוא מצאתם מנהג זה באחד
 מכל ספרי חכמי ישראל הראשונים והאחרונים להיות
 מנהג ותיקון לשאול בעצה גשמות כדת מה לעשות
 בעניני העולם הגשמי אף לגדולי חכמי ישראל
 הראשונים כתנאים ואמוראים אשר כל רו לא אנס
 לחו ונהרין להון שבילין דרקיע כ"א לגביאם ממש
 אשר היו לפנים בישראל בשבואל הדואה אשר הלך
 אליו שאול לדרוש ה' על דבר האתונות שנאבדו
 לאביו כי באמת כל עניני אדם לבד מדברי תורה
 וי"ש אינם מושגים רק בנבואה ולא להכמים להם
 כמארז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ושבעה
 דברים מבוסים נו' אין אדם יודע כמה משתכר בו'
 ומלכות בית דוד מתי תחזור בו' הנה הושוו זה לזה
 ומ"ש בישעיה יועץ וחכם דרשים וכן משארז"ל ונהנין
 ממנו עצה ותושיה היינו בר"ת הנקרא תושיה כמארז"ל
 יועץ זה שיועד לעבר שנים ולקבוע חדשים בו שסוד
 העיבור קרוי עצה וסוד בלשון תורה כדאוחא בסנהדרין
 דף פ"ז ע"ש בפרשי':

9. Meeri, Avos 6:1

ונותנת לו מלכות וממשלה. דכתיב [משלי ה', ט"ו] „כי מלכים ימלוכו” וכו' ובכן ניתן ג"כ להעוסקים בה לשמה, המלכות והממשלה להיות לו למנה, לפי שנבחר למנהיג ומושל, ראוי שיהי' מאושר בכל המדות טובות ושיהי' ג"כ בעל צדק ומישרים בכדי להישיר ולהנהיג עדתו אל התכלית הטוב והשלמות בכל הענינים.

The Place of Rabbonim

10. Daas Torah, Jewish Observer, 1994, Rabbi Berel Wein

Insightful analysis, honest opinion, and good advice, on either personal or communal issues, are hard to come by in our world. Whom *should* we ask? The professionals who attempt to run Jewish life? The politicians who lost our trust long ago? The thinkers and scholars whose private lives and public persona are less than exemplary? Where *should* one turn for advice, for counsel, for background and perception, perspective and a historical view? The Jewish people have always found their heroes, mentors and guides amongst the great Torah figures. It is the arrogance of the twentieth-century secular “scholarship”-oriented, Jewish world that allows it to think that somehow the concept of *Daas Torah* is irrelevant to our modern, educated society.

11. Hespded for Rav Chaim Ozer Grodzinski, September 1940, Hapardes, Rav Yosef Dov Soloveitchik

שני בנדים מכנדי כהן גדול הודגשו ביותר ביחס לתעודתם ע"י
הכתוב: ה צ י ין ו ה ח ש ן .
ה צ י ין — ועשית ציין זהב וכו' קדש לד' והי' על מצח אהרן ונשא
אהרן את עון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל לכל מתנות קדשיהם והי'
על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'.

ה ה ו ש ן — ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן המשפט על
לבו בבאו אל הקדש לזכרון לפני ה' תמיד ונתת אל חשן המשפט את
האורים ואת התומים והי' על לב אהרן בבאו לפני ד' ונשא אהרן את
משפט בני ישראל על לבו לפני ד' תמיד.
שתי תעודות נפרדות ושונות הקציע להם הכתוב:
ה צ י ין היה מרצה על הטומאות,
ה צ י ין היה כלו קדש לד'.
ה צ י ין היה נתון על מצחו של אהרן, כ נ נ ד מ ר כ ז ה ש כ ל
ז ה ד ע ת .

ה ח ו ש ן הי' על לב אהרן, מ ר כ ז ה א ה ב ה ו ה ח ב ה
ל י ש ר א ל: כל שמות השבטים היו חרותים עליו, והכתוב קורא אותו
חשן המשפט,
משפט בני ישראל מסור הי' לחושן,
הציץ הי' פוסק שאלות באיסור והיתר, בטמא וטהור, בחייב ופטור:
הציץ היה פוסק באהל זרוק שמי' אהל, בטומאת משא וטומאת אבן מסמא,
הציץ היה פוסק הלכות בהלכות עגונה, קדושין ונטין, בהלכות מינו
זהילך, בתערובות בטרפות, בכתמים ודם נדה.
ה ח ו ש ן היה פוסק בשאלות ובעיות מסוג אחר לנמרי:
אעלה או לא אעלה?

אעלה, אלחם בשונא זה או לא אעלה?
 אשתמש במדת משמע ודומה ומשא? אעלה או לא אעלה?
 צריך אני למחית כנגד מלכות זו
 שהכזיבה את ישראל או לא? אעלה או לא אעלה?
 אקרא לאספות מחאה פומביות כנגד עלבון ישראל או לא?
 אעלה או לא אעלה?
 איך צריך אני להתיחס לתופעה פלונית אלמונית מודרנית,
 אעלה או לא אעלה?
 איך חייב היהודי להתנהג ברשות הרבים, בחברה וכו',
 אעלה או לא אעלה?
 איך צריך אני לכלכל את מעשי, דברי, הכרזותי ונאומי?
 שאלות אלו הנוגעות בבכת-עינה של כנסת ישראל הי' נפסקות, ע
 ידי ה' חו'שן שהי' על לב אהרן, לב כואב במכאובי עמו, לב מרניש
 את צרת האומה, לב מצטער בצערם של ישראל.
 בעיות מסובכות וחמורות כאלו נפסקות היו עלי האורים והתומים,
 שהיו מאירים את דרכי האומה ומתנמים את דבריה.
 וכלל היה בדינו במשך אלפי שנים של גולה ונרודים כי:
 אותו הכהן שהי' לבוש בציץ הקודש, שהי' מרצה על הטומאה:
 שהי' פוסק בשעור כתמים ובמקואות בערובין ובשר בחלב, הי' נשאל
 באורים ותומים. אותו הכהן היה גם פוסק וקובע מסמרים להלכה

בכל הבעיות החמורות של „אעלה או לא אעלה“, של מלחמה ושלוה. של תקוה ויאוש, של יחסנו לאומות העולם ולשלטון.

א ו ת ו ה כ ה ן שמחו היה ספוג קדושת התורה של ר"ע ור"א, של אביו ורבא, של הרמב"ם והראב"ד של הב"י והרמ"א, היה רואה ברוח הקדש פתרון כל השאלות הפוליטיות העומדות על הפרק, בכל היות עולם הזה, בכל התביעות העולות על הפרק, תמיד בלי הרף.

א ו ת ו ה כ ה ן בעל ציץ הקדש, בעל ההלכה והאגדה, התיצב לפני מלכים, הפיל תחינה לפני גדולי עולם, השתמש פעם בכרכות ופעם בעקשנות וחזקת הלב: לפרקים סיסמתו היתה: אל תעלו בחומה, ולפרקים — יהרג ולא יעבור. בעל המה הוך מלא ונרוש ידיעות. התורה, הי' גם בעל הלב הפועם ומרניש את עקת אחיו.

פוסקי שאלות ביורה דעה, פסקו שאלות אורה חיים פוליטי, חמורות ומסובכות. חושן המשפט של אעלה או לא אעלה הוא אותו חושן המשפט של הש"ך והט"ז.

*

ישנה אגרת אחת מאנשי ריינוס לקדמון אחד: שאלה בהלכות טריפה ושאלה ביחס למשיח השקר. שתי שאלות הללו כרוכות זו בזו, דבוקות ומחוברות הנה, מי שידע לפתור את הראשונה ידע לפתור גם את השניה: מי שידע לפסק בהלכות ריאה, ידע להורות גם בדיני סימני נאולה וסימני

הנואל האמיתי, ולהבדיל בין משיח האמת ומשיח השקר. ומי שלא ידע את הראשונה, לא הורה גם בשניה.

*

ובתקופה האחרונה שיטה חדשה נולדה בישראל, המבדלת בין נושא הציץ ונושא החושן, בין נאון הדור ובין מנהיג הדור. שיטה זו אומרת: שחכמי התורה, שמוחם קודש לר' ושידיהם מלובלכות בשפיר ושליא, אינם ראויים לשאת את חושן המשפט המורה בכל תסבכת השיטות היום-יומיות של כלל ישראל: הללו, גדולי התורה, אינם ברי-סמכא להורות להעם בבעיות פוליטיות המתחדשות לבקרים; פוסקי הלכות בעגונה ובאיפור אינם ברי-סמכא לפסק הלכה למעשה בנוגע היחס ישראל לאומות העולם. השקפה זו הכניסה רוח בין הדבקים, בין החושן והציץ. גדולי ישראל נדחפו לתוך רשות היחיד לתוך ד' אמות של הלכה, ומנהיגים חדשים, רחוקים מתורת ה' לבשו את החושן ונסו להורות להעם את הדרך אשר ילך בה.

חז"ל אמרו כל כהן שאינו מדבר ברוח הקדש, אין נשאלים בו, וכהנים חדשים הללו שמוחם הי' נטול קדושה, נטולי טהרת הנפש, הורו לישראל על ידי החושן המשפט.

אי אפשר ללב להיות ספוג אהבה לישראל בלי מוח קדוש לה'.

אין אהבת ישראל בלי קדושת ישראל, אין חושן בלי ציץ! הנהנת ישראל זוהי שולחן ערוך! חלק התורה!

השרטוט העיקרי באופיו של הגר"ע הוא שלחם בחרף-נפש על חבורו ואיחודו של החושן עם הציץ; לא הסתפק בתפקיד של מורה הוראה באיסור והיתר בלבד, במקצוע של הציץ, אלא שמש גם בתור פוסק, בתחומו של חושן המשפט. הוא ידע את הסכנה הצפויה בהשקפה מזויפת כמו זו, הוא הכיר, שאם מנהיגים חדישים, הכועטים בתורה ומסורה, יחזיקו בחושן המשפט, אז יוליכו את העם עקלקלות. הללו אינם מכירים את אותיות החושן, בשעה שהנן בולטות או מאירות, וטועים בדבר שבר בי רב דחד יומא יודע. הנסיון של התקופה האחרונה אישר את השקפת מנהיגים מתבוללים למחצה, לשליש ולרביע, מתבוללים בצורה או בתוכן, בעלי חנופה והתרפסות, ולא רק שיחללו את קדושת הציץ, אלא ישגו בחיים הפוליטיים ויטעו את העם.

הנאון רח"ע לחם על זה בחרף נפש. הוא סבל הרבה בעטיה של שיטה זו: סבל יסורי נפש ורוח. בשעה שהרבה מאחינו נכונים היו למסור את החושן לידי זרים ולהסתפק בציץ, עמד הוא בפרץ ומתה נגד זה. וגם עכשיו בשעת הספרו של הגר"ע צריכים אנו לדעת, כי זוהי צואתו האחרונה:

כבשו את החושן, כי נורלו של הציץ כרוך בזה. הרמת קרן היהדות זוהי חבור חושן המשפט עם הציץ הקודש! כמובן תפקיד זה חמור מאד, העם מסרב לשמוע דברינו, ההמון בעט בגדולי ישראל, חשכות של עמ'הארצות צפה ועולה על פני עולמנו.